

Varhaiskasvatussyksikkö Seulanen-Vaskiniitty toimintasuunnitelma kaudelle 2019-2020

Helsinki

Yksikön toimintasuunnitelma

Varhaiskasvatuksen aluepäällikkö hyväksyy suomenkielisen
varhaiskasvatuksen yksikötason suunnitelmat oman alueensa osalta

Hyväksyntä päivämäärä:

Varhaiskasvatuksen aluepäällikön allekirjoitus:

Helsinki

Toimintasuunnitelman rakenne

Varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelman laatiminen

Työtämme ohjaavat arvot

Lapsen varhaiskasvatuksen aloittaminen ja siirtymisen käytännöt

Oppimisympäristö

Yksikön toimintakulttuurin kuvaus, toimintakauden keskeiset periaatteet ja kehittämiskohde

Toimintavuoden yhteiset tavoitteet:

- Sensitiivinen vuorovaikutus
- Käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työteon ympäristönä

Laaja-alainen osaaminen

Oppimisen alueet

Yhteistyö ja viestintä

Dokumentointi, arviointi ja kehittäminen

Varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelman laatiminen

Yksikön toimintasuunnitelma perustuu Opetushallituksen antamiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin 2018 sekä Helsingin kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaan 2019.

Toimintasuunnitelmassa kuvataan, miten varhaiskasvatusta toimipisteessä tai yksikössä pedagogisesti käytännössä toteutetaan. Toimintasuunnitelma on ytimekäs käytännön varhaiskasvatustoiminnan kuvaus.

Yksikön toimintasuunnitelma laaditaan toimintakaudelle ja siihen kirjataan toimintakauden varhaiskasvatuksen painopistealueet ja kehittämiskohteet.

Jokaiselle lapselle laaditaan yhdessä perheen kanssa Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma.

Ryhmäkohtainen toiminnan suunnittelu perustuu lapsen varhaiskasvatuksen suunnitelmaprosessista saatuun tietoon, yksikön toimintasuunnitelmaan, Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmaan sekä Vasu perusteisiin.

Työtämme ohjaavat yhteiset arvot

Helsinkiläinen varhaiskasvatus perustuu Vasu-perusteissa määritellyille arvoille sekä [Helsingin kaupungin strategiaan 2017-2021](#).

Vasuperusteissa määritellyt arvot:

- Lapsuuden itseisarvo
- Ihmisenä kasvaminen
- Lapsen oikeudet
- Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus
- Perheiden monimuotoisuus
- Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Lapsen varhaiskasvatuksen aloittaminen

Tutustuminen

- Ennen päiväkodissa aloittamista lapsi tulee tutustumaan yhdessä huoltajien kanssa päiväkotiin mahdollisuuksien mukaan.
- Tutustuminen aloitetaan sovitus 1-2 viikkoa, ennen kuin lapsi aloittaa päivähoitossa riippuen lapsen iästä ja tarpeista.
- Aluksi lapsi voi tulla leikkimään pihalle sekä sisälle, sen jälkeen päiviä pidennetään sovitus. Huoltaja on lapsen mukana tutustumisajan.

Aloituskeskustelu

- Ryhmästä otetaan yhteyttä perheeseen ja sovitaan aloituskeskustelu käytäväksi kotona tai päivähoitopaikassa.
- Aloituskeskustelu on perheen puheenvuoro, jossa he kertovat omasta lapsestaan ja toiveistaan henkilökunnalle.
- Aloituskeskustelu käydään tutustumisjakson aikana.

Päivähoidon aloitus

- Vanhempien rooli on rohkaista lasta kaikissa päivän tilanteissa (ruokailu, lepo hetki jne.).
- Päivähoidon aloituksen päätöspäivästä lähtien lapsella on mahdollisuus jäädä päivähoitoon yksin ilman vanhempia.
- Tästä päivästä lähtien päivähoitomaksu ja vakuutukset ovat voimassa.

Siirtyminen toiseen ryhmään /päiväkotiin

- Keskustellaan perheen kanssa hyvissä ajoin.
- Lapselle mahdollisuus tutustua uuteen ryhmään.

Lapsiryhmien muodostamisen periaatteet

- Lapsiryhmien muodostamisessa huomioidaan lasten ikä, lasten tarpeet ja kaverisuhteet.
- Ryhmistä pyritään muodostamaan pedagogisesti toimivia.

Lapsen Vasu toiminnan suunnittelussa

Lapsen Vasukeskustelut käydään sovitusti 30.10.2019 mennessä.

Keskustelu käydään lapsen, huoltajien ja varhaiskasvatuksen ammattilaisen näkökulmasta (ryhmän varhaiskasvatuksen opettaja).

Lapsen näkökulma: lapsen toiveita ja kiinnostuksen kohteita kartoitetaan havainnoiden, keskustellen ja leikin avulla ennen varsinaista vasu-keskustelua.

Huoltajien näkökulma: huoltajien tieto ja tuntemus lapsesta, hänen vahvuuksistaan, kiinnostuksenkohteistaan ja tarpeistaan.

Varhaiskasvattajien ammatillinen näkökulma: kasvatushenkilöstön havainnot lapsesta sekä yksilönä että ryhmän jäsenenä.

Ryhmän henkilöstö laatii yhdessä lasten vasujen pohjalta ryhmän toiminnan suunnitelman, jossa otetaan huomioon lasten kiinnostusten kohteet sekä pedagogiset toimenpiteet.

Varhaiskasvatuskeskustelut arvioidaan yhdessä huoltajien kanssa keväällä tai aina tarpeen vaatiessa.

Myös ryhmän toiminnan suunnittelua arvioidaan säännöllisesti toimintavuoden aikana.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laadinta

Opetushallitus

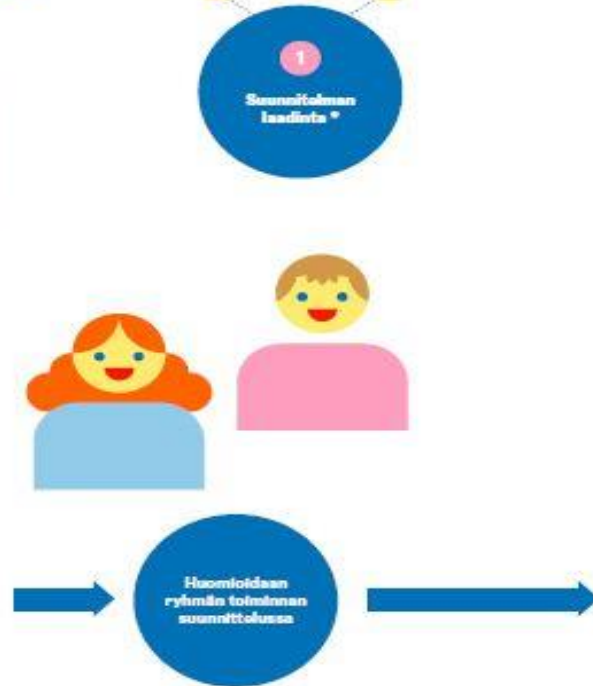
Lapsen väsi-ohjeistus, Upeusmaailma

Valmistautuminen
Henkilöstön havainnot
Lapsen ja huoltajan näkökulmat

*** Suunnitelman laadinta**
Arvioidaan lapsen aiemman väsin toteutumista ja suunnitellaan tulevaa.
Lapsen vahvuudet, kiinnostuksen kohteet ja tarpeet.

- Lapsen Varhaiskasvatusta
- Monialainen yhteistyö
- Yksilöllinen suunnitelma tavoitteet toiminnalle ja toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi

26 – Helsingin varhaiskasvatussuunnitelma

Helsingin varhaiskasvatussuunnitelma – 27

Oppimisympäristö

- Toimintaympäristömme tarjoaa lapsille monipuoliset ulkoilu- ja liikkumismahdollisuudet (lähimetsät, urheilukentät, leikkipuistot).
- Oppimisympäristönä toimii Suutarilan alue, koko Helsingin kaupunki sekä kaupungin tarjoamat kulttuuri- ja liikuntapalvelut.
- Myös lähikoulujen tilat ovat käytössä osana lasten oppimisympäristöä.
 - Päiväkoti Seulasen 3-5-vuotiaiden ryhmä toimii Suutarilan ala-asteen tiloissa ja esiopetusryhmä Paviljonkirakennuksessa koulun pihalla.
 - Päiväkoti Vaskiniitty toimii Suutarinkylän peruskoulun kanssa samassa rakennuksessa.
- Otamme lapset mukaan rakentamaan oppimisympäristöjä sisällä sekä ulkona.
- Oppimisympäristö kasvaa ja muokkautuu lasten ideoiden pohjalta erilaisten sekä vaihtuvien projektien/teemojen edetessä.
- Lasten toiveita kuullaan, tilojen toimivuutta arvioidaan ja niiden perusteella oppimisympäristöä muokataan.
- Huomioimme oppimisympäristössä myös lasten erilaiset, vaihtuvat tarpeet (ryhmän koko, ikäjakauma, kiinnostuksen kohteet).

Yksikön leikkiin ja vuorovaikutukseen kannustava toimintakulttuuri

TAVOITE

MAHDOLLISTETAAN lapsille keskittyminen leikkiin, annetaan tilaa ja aikaa leikille (pitkäkestoinen leikki).

PARANNETAAN lapsen ja aikuisen välistä vuorovaikutuksen laatua.

MITÄ TEHDÄÄN?

- Suunnitellaan leikkipaikat lasten kanssa, huomioidaan lasten ideat ja tarpeet.
- Kasvattajat huolehtivat, että kaikilla lapsilla on mahdollisuus leikkiin (ketään ei jätetä yksin).
- Aikuinen havainnoi leikkiä ja osallistuu leikkiin. Aikuisen tietoisuus ryhmän lapsista.
- Lapset valitsevat leikkejä omien taitojensa ja mielenkiintonsa pohjalta.
- Huomioidaan leikissä päiväkodin lähiympäristö ja sen tarjoamat mahdollisuudet.

MITEN TEHDÄÄN?

- Erilaiset leikin valintataulut ja kuvat voivat toimia apuna leikin valinnassa.
- Leikkiparit ja leikkiryhmät, vaihtelevat pienryhmät.
- Monipuolisuus leikkiympäristössä, erilaiset leikkitilat (kotileikki, roolileikki, autoleikki...).
- Aikuinen ohjaa tarvittaessa leikkiä erilaisin menetelmin, osallistuva leikki, mallintaminen.
- Mahdollistetaan leikkirauha, rauhallinen ilmapiiri kannustaa leikkiin.
- Hyvät, ehjät ja monipuoliset lelut tarjolla, leikkiympäristöistä ja tavaroista pidetään huolta.

ARVIOINTI

Arviointi keväällä 2020 henkilöstön pedagogisissa kokouksissa (henkilöstön viikkopalaverit, opettajien pedatiimit).

Sensitiivinen työote

TAVOITE

Henkilöstö toimii sensitiivisesti ja havaitsee lasten aloitteet sekä vastaa niihin lasten osallisuutta ja toimijuutta tukevalla tavalla.

MITÄ TEHDÄÄN?

KUUNNELLAAN, HAVAINNOIDAAN, OLLAAN LÄSNÄ!

- Annetaan lapsille mahdollisuus osallistua.
- Luodaan rauhallinen, kiireetön ilmapiiri; työrauha kaikille, pysähtyminen ”jokainen hetki on vuorovaikutusta ja kasvatusta”.
- Mahdollisuus muuttaa olemassa olevia suunnitelmia lasten kiinnostuksen pohjalta.

MITEN TEHDÄÄN?

- Lasten kokoukset, haastattelut, leikin kuvaaminen, leikkiin osallistuminen.
- Toimitaan pienryhmissä.
- Porrastetaan toimintaa.
- Otetaan toiminnassa huomioon lasten tunteet ja toiveet.
- Henkilökunnan sijoittuminen eri toiminnoissa.
- Suunnitelma vs. tilannetaju.
- Ulkoilun pedagogiikka
 - Aikuisten yhteinen vastuu kaikista lapsista, yhteinen valvonta.
 - Aikuisen ”tuntosarvet pystyssä”.
 - Aikuisen osallisuus leikkiin myös ulkona.

ARVIOINTI

Arviointi keväällä 2020 henkilöstön pedagogisissa kokouksissa (henkilöstön viikkopalaverit, opettajien pedatiimit). Tunnistetaan yksikön vahvuudet ja kehittämiskohteet sekä sovitaan kehittämistoimenpiteet.

Laaja-alainen osaaminen

Varhaiskasvatuksessa luodaan pohjaa lasten laaja-alaiselle osaamiselle. Laaja-alainen osaaminen muodostuu tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon kokonaisuudesta. Osaaminen tarkoittaa myös kykyä käyttää tietoja ja taitoja sekä toimia tilanteen edellyttämällä tavalla.

Helsinki

Laaja-alainen osaaminen

KEHITTÄMISKOHDE

KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU

MITÄ TEHDÄÄN?

- Annetaan lapselle mahdollisuus ilmaista itseään omalla tavallaan leikin ja muun toiminnan kautta.
- Sanoitetaan ja näytetään esimerkillä kaveritaitoja.
- Kuvakortit, tukiviittomat, aikuisen eleet ja ilmeet vuorovaikutuksen osana.
- Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelussa otetaan vanhempien kanssa esille, miten vanhemmat toivovat lapsen kulttuuritaustan huomioimista ja käsittelyä muiden lasten kanssa.

MITEN TEHDÄÄN?

- Tutustutaan eri kulttuureihin ja maihin.
- Vanhempien osallistuminen kulttuuritoimintaan; esimerkiksi sadut, laulut, lorut lapsen omalla kielellä.
- Eri kulttuurien teemaviikot.

ARVIOINTI

Arviointi keväällä 2020 henkilöstön pedagogisissa kokouksissa (henkilöstön viikkopalaverit, opettajien pedatiimit).

Laaja-alainen osaaminen

KEHITTÄMISKOHDE

ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAIDOT

MITÄ TEHDÄÄN?

Opetellaan huolehtimaan arjen perustoiminnoista sekä ympäristöstä.

MITEN TEHDÄÄN?

- Hyvät pöytätavat, ruokakasvatus.
- Leikkien siivoaminen ja toimintaympäristön järjestäminen.
- Pukeminen.
- Wc-toiminnot.
- Omista sekä päiväkodin leluista ja tavaroista huolehtiminen.

Tunne- ja turvataitojen läpi käyminen lapsen ikätasolle sopivalla tavalla.

Kiusaamisen ehkäisyn suunnitelman tekeminen.

Rohkaistaan lasta kertomaan asioistaan, huolistaan, pyytämään tarvittaessa apua.

ARVIOINTI

Arviointi keväällä 2020 henkilöstön pedagogisissa kokouksissa (henkilöstön viikkopalaverit, opettajien pedatiimit).

TAE 2020 sitova tavoite

Käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä. Toteutetaan laaja-alainen ilmiöpohjainen kokonaisuus, jossa liikutaan ja käytetään koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä.

Yksikön ilmiöpohjainen teema toimintakaudella 2019 - 2020

”Maailman eläimet”

Lasten toiveiden ja ehdotusten pohjalta valitaan ryhmälle eläin / eläimet, joita lähdetään yhdessä tutkimaan erilaisin, vaihtuvin keinoin.

Teema kehittyy ja etenee lasten ideoiden ja innostuksen kohteiden pohjalta.

Teema kulkee ja elää mukana kaikessa toiminnassa punaisena lankana.

(kirjallisuus, taide, liikunta, leikki, tutkiminen)

Retket: Fallkullan kotieläinpiha, Haltiala, Korkeasaari, erilaiset eläinpatsaat, Ateneumin eläintaulut, museot, lähialue, leikkipuisto Linnunrata.

ARVIOINTI

Arviointi keväällä 2020 henkilöstön pedagogisissa kokouksissa (henkilöstön viikkopalaverit, opettajien pedatiimit).

Tunnistetaan yksikön vahvuudet ja kehittämiskohteet sekä sovitaan kehittämistoimenpiteet.

Oppimisen alueet

KASVAN, LIIKUN JA KEHITYN

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on kehittää lasten kehontuntemusta ja –hallintaa sekä motorisia perustaitoja, kuten tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja. Monipuolisen liikkumisen näkökulma innostaa lapsia kokemaan liikunnan iloa sisällä ja ulkona, kaikkina vuodenaikoina, ohjatusti ja omaehtoisesti sekä vaihtelevilla kuormitustasoilla. Ryhmässä liikkuminen rakentaa lasten itsetuntoa sekä vuorovaikutus- ja itsesäätelytaitoja, kehontuntemusta ja –hallintaa.

Helsinki

Kasvan, liikun ja kehityn

TAVOITE

LISÄÄMME LIKKUMISTA lasten arkeen varhaiskasvatuspäivän aikana.

KEHITÄMME LASTEN MOTORISIA TAITOJA liikkua erilaisissa ympäristöissä (metsät, leikkipuistot, kaupunkiympäristö).

MITÄ TEHDÄÄN?

- Ohjattua liikkumista sisä- ja ulkotiloissa.
- Ulkoilu-aika on myös pedagogista toimintaa. Aikuinen on ulkoilutilanteissa läsnä, havainnoi ja on ”tuntosarvet” hereillä.
- Koordinaatio sekä kestävyys lisääntyy taitojen myötä.

MITEN TEHDÄÄN?

- Koko talon yhteiset liikuntahetket (esim. liikunta-keskiviikot, pihan vaihdot).
- Viikon liikuntaleikki.
- Lähikoulujen liikuntasalien käyttäminen.
- Lähimaastot retkeilyyn ja seikkailuun.
- Käytetään kaupungin liikuntapaikkoja ja urheilukenttiä.
- Alueellinen liikuntavastaavien yhteistyö.
- Koko Helsinki liikkumisympäristönä.

ARVIOINTI

Arviointi keväällä 2020 henkilöstön pedagogisissa kokouksissa (henkilöstön viikkopalaverit, opettajien pedatiimit).

Yhteistyö ja viestintä

Huoltajien osallisuus

Erilaiset kasvatuskeskustelut vanhempien kanssa:

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma, lapsen esiopetussuunnitelma, Hyve4-keskustelut, päivittäiset kuulumiset, muut tarvittavat kasvatuskeskustelut.

Perheitä osallistavat tapahtumat, juhlat ja vanhempainillat.

Vanhempaintoimikunta ja siihen liittyvät erilaiset tapahtumat.

Viikko- ja kuukausikirjeet ryhmän toiminnasta.

Monialainen yhteistyö

Yhteistyö alueen muiden toimijoiden kanssa (koulu, päiväkodit, leikkipuistot, kirjasto).

Yhteistyö muiden hoitavien tahojen kanssa (neuvola, perheneuvola, lastensuojelu, alueen kiertävä erityislastentarhanopettaja, alueen suomi toisena kielenä lastentarhanopettaja).

Yhteistyö Helsingin kaupungin muiden toimijoiden kanssa (kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut).

Dokumentointi, arviointi ja kehittäminen

Pedagogisen toiminnan arvioinnin tarkoitus on varhaiskasvatuksen kehittäminen sekä lasten kehityksen ja oppimisen edellytysten parantaminen. Toiminnan arviointi on systemaattista ja säännöllistä, ja sitä tehdään niin toimipiste- kuin ryhmätasollakin.

Arviointi perustuu dokumentoituihin tosiasioihin ja arviointia tehdään suhteessa varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteisiin sekä toimipisteen toimintasuunnitelmaan.

Pedagoginen dokumentointi

- Lasten varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmakeskustelut sekä suunnitelmien arvioiminen yhdessä vanhempien kanssa.
- Lasten itsearviointi päivän sujumisesta, ryhmällä käytössä erilaisia arviointimenetelmiä.
(hymynaamat, peukutus, lasten osallistamisen peli, lasten kokoukset)
- Vanhempien palaute vasukeskusteluissa, päivittäiset keskustelut, erilaiset kyselyt.
- Lasten havainnointi ja toiminnan pedagoginen dokumentointi.
(valokuvat toiminnasta, leikistä, retkistä jne., lapsen portfolio)
- Yksikön henkilöstön pedagogiset palaverit.
(yksikön opettajien pedakokoukset, opettajien SAK-kokoontumiset, yhteiset työpajat, kehittämispäivät, viikkopalaverit)
- Tiimien toiminnan suunnittelu ja arviointi tiimipalaverissa.
- Toiminnan ja oppimisympäristön kehittäminen arvioinnin jälkeen.
- Oppimisympäristön arviointi.
(tilojen toimivuus, miten lasten toiveet ja tarpeet on huomioitu)

Varhaiskasvatusyksikön kiusaamisen ehkäisyyn ja puuttumisen suunnitelmat 2019 – 2020

Liitteinä päiväkotit Vaskiniityn
ja päiväkoti Seulasen
suunnitelmat.

Helsinki

Päiväkoti Vaskiniityn kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma

Kiusaaminen on

- toistuvaa, tahallista ja puolustuskyvyttömään kohdistuvaa
- vertaisryhmästä eristävää
- toiselle henkisesti tai fyysisesti pahan olon tuottamista
- lapsen kokema tunne kiusaamisesta (vaikka se ei aina aikuisille näyntydy)

Kiusaamisen ehkäisy ja puuttuminen

- yhteinen valvonta, kaikki ovat vastuussa lapsista
- yhteinen ymmärrys siitä, mitä kiusaaminen on ja miten siihen puututaan
 - Se aikuinen puuttuu tilanteeseen, joka tilanteen huomaa. Tilanne selvitetään kaikkien osapuolten kanssa heti. Huolehditaan siitä, että kaikki aikuiset tietävät tilanteesta, sekä siitä, että tieto menee vanhemmille.
- kiusaamisen vastainen työ (opetustuokiot, leikkihetket, lasten kanssa yhteisten sääntöjen luominen ym.)
- kiusaamisen tunnistaminen
 - mikä on toistuvaa ja tahallista kiusaamista ja mikä on yksittäinen konfliktitilanne
- materiaalit (kaveritaitokortit Mieli ry, Viitottu Rakkaus-sivusto)
- tunnekasvatus
- lastenkokoukset esim. kerran viikossa/kuussa ja aina tilanteen vaatiessa
- kiusaamiseen puututaan heti kun sitä havaitaan ja varmistetaan, että toiminta muuttuu
- muutetaan asioita, jotka saattavat ylläpitää kiusaamista

Suunnitelman arviointi

- säännöllinen arviointi, vähintään kerran vuodessa

Päiväkoti Seulasen kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma

Kiusaamisen ehkäisy ja puuttuminen

Tuetaan ryhmäytymistä ja luodaan ryhmään turvallinen ilmapiiri.

- tutustumisleikit, ryhmän säännöt ja rutiinit tutuiksi, mietitään yhdessä lasten kanssa

Seurataan lasten kaverisuhteita, huolehditaan, että jokaisella on leikkikavereita, kukaan ei jää yksin.

- leikkitaulu/leikkikaverin valinta, leikkirauha, leikkitaitojen tukeminen, pienryhmät

Harjoitellaan kaveritaitoja, tunnetaitoja, toisen asemaan asettuminen, erilaisuuden hyväksyminen, pettymysten sietäminen.

- kortit, kuvat, millainen on hyvä kaveri, materiaali netistä esim. viitottu rakkaus

Aikuinen valvoo leikkejä, siirtymätilanteita, ulkoilua, ollaan kuulolla ja lasten käytettävissä, aikuinen luo rajat.

Ristiriitatilanteiden ratkaisu.

- anteeksi pyytäminen eri tavoin, mikä on oikein ja mikä väärin, miniverso, se jolla on esine puhuu, tunteiden kautta=miltä toisesta/itsestä tuntuu, ristiriitatilanteiden esittäminen nukketeatterin keinoin, kirjat

Lasten ja ryhmän havainnointi ja tunteminen.

- ennakointi tilanteissa, lapsen pysäyttäminen ajoissa, rohkaistaan lapsia kertomaan jos jokin asia vaivaa mieltä

Suunnitelman arviointi

- suunnitelma käydään läpi tiimeissä syyskaudella
- otetaan esille myös vanhempainilloissa